ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ 15ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1983 [1]

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας

«Κρατικές ενισχύσεις — Εκτέλεση από το κράτος της αποφάσεως της Επιτροπής»

Υπόθεση 52/83

Περίληψη

Ένσταση ελλείψεως νομιμότητας — Προσφυγή λόγω παραβάσεως που ασκήθηκε κατά κράτους μέλους, επειδή δεν τήρησε απόφαση περί απαγορεύσεως ενισχύσεως — Εκπνοή της προθεσμίας για άσκηση προσφυγής ακυρώσεως — Απαράδεκτο της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας που προβλήθηκε κατά της αποφάσεως

(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 93, παράγραφος 2, εδάφια 1 και 2 και άρθρο 173, εδάφιο 3)

Θα ήταν ασυμβίβαστο με τις αρχές που διέπουν τα μέσα παροχής έννομης προστασίας που προβλέπει η συνθήκη και θα έθιγε τη σταθερότητα αυτού του συστήματος, καθώς και την αρχή της ασφάλειας του δικαίου από την οποία διαπνέεται, αν δινόταν η δυνατότητα σε ένα κράτος μέλος αποδέκτη απόφασης που έχει ληφθεί δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της συνθήκης να αμφισβητήσει το κύρος της εν λόγω απόφασης επ' ευκαιρία της προσφυγής που προβλέπει το δεύτερο εδάφιο της ίδιας διάταξης, παρά την εκπνοή της προθεσμίας του άρθρου 173, τρίτη παράγραφος, της συνθήκης.

Στην υπόθεση 52/83,

Επιτροπη των Ευρωπαϊκων Κοινοτητων, εκπροσωπούμενη από την Marie-José Jonczy, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

1 — Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, εκπροσωπούμενης από τον G. Guillaume, διευθυντή νομικών υποθέσεων του υπουργείου εξωτερικών σχέσεων, επικουρούμενο από τον G. Boivineau, κύριο αναπληρωτή γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων, με τόπο επιδόσεως στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της, 2, rue Bertholet,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη συνθήκη ΕΟΚ, επειδή δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση της Επιτροπής της 12ης Ιανουαρίου 1983 που αφορά το καθεστώς ενισχύσεως υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στη Γαλλία,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, T. Koopmans, K. Bahlmann και Y. Galmot, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco, O. Due, U. Everling και K. Κακούρη, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα, οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Στις 19 Φεβρουαρίου 1982, η γαλλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφος 3, της συνθηκης ΕΟΚ, σχέδιο ordonnance που αφορά το καθεστώς ενισχύσεων στον τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων υπό τη μορφή αναλήψεως εκ μέρους του κράτους μέρους των εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως που βαρύνουν τους εργοδότες του προαναφερθέντος τομέα. Το εν λόγω σύστημα θεσπίστηκε με την ordonnance 82-204 της 1ης Μαρτίου 1982, οι δε λεπτομέρειες εφαρμογής του, τις οποίες η γαλλική κυβέρνηση ανήγγειλε κατά την κοινο-

ποίηση του σχεδίου της ordonnance, κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στις 16 Απριλίου 1982 και τέθηκαν σε ισχύ την ίδια ημέρα με το décret 82-340.

2. Η ανάληψη από το κράτος μέρους από τις εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως ανέρχεται σε 10 % του συνολικού ποσού των αμοιβών που χρησιμεύουν ως βάση υπολογισμού, μέχρι του ποσού του ανωτάτου ορίου, των εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως που βαρύνουν υποχρεωτικά τους εργοδότες του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδύσεως, εφόσον οι εν λόγω επιχειρήσεις αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διατηρήσουν το επίπεδο απασχολήσεως και να πραγματοποιήσουν ένα ελάχιστο όριο επενδύσεων. Η ανάληψη αυτή εκ μέρους του κράτους ανέρχεται σε 12 % στην περίπτωση που η εν λόγω επιχείρηση αναλαμβάνει, επιπλέον, την υποχρέωση να προβεί στη δημιουργία νέων θέσεων απασχολήσεως. Οι επιχειρήσεις, των οποίων οι δυσκολίες είναι δυνατόν να επηρεάσουν την οικονομική και κοινωνική ισορροπία μιας περιοχής, μπορούν να επιτύχουν μείωση των κοινωνικών τους επιβαρύνσεων ίση με 8 %, χωρίς να υπόκεινται στις ίδιες προϋποθέσεις ως προς το εργατικό δυναμικό και τις επενδύσεις, με την απλή υποβολή ενός σχεδίου εκσυγχρονισμού και προσαρμογής της επιχειρήσεως καθώς και διατηρήσεως των θέσεων απασχολήσεως που πρέπει να εγκριθεί από την αρμόδια διοικητική αρχή.

3. Εξάλλου, το άρθρο 5, πρώτο εδάφιο, της προαναφερθείσας ordonnance 82-204 ορίζει ότι:

«Η ανάληψη αυτή εκ μέρους του κράτους προϋποθέτει, λαμβανομένης υπόψη της καταστάσεως της επιχειρήσεως, τη σύναψη μεταξύ του κράτους και του εργοδότη συμβάσεως διαρκείας 12 μηνών, η οποία καθορίζει ιδίως τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο εργοδότης κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας ordonnance, την ημερομηνία από την οποία γίνεται η ανάληψη εκ μέρους του κράτους και η οποία πρέπει να είναι μεταγενέστερη από την ημερομηνία συνάψεως της συμβάσεως, καθώς και τις λεπτομέρειες ελέγχου της εκπληρώσεως από τον εργοδότη των υποχρεώσεών του. Καμία σύμβαση δεν μπορεί να συναφθεί μετά από την 31η Δεκεμβρίου 1982.»

4. Τέλος, το άρθρο 5, τρίτο εδάφιο, της ίδιας ordonnance προβλέπει ότι:

«Η σύμβαση μπορεί ενδεχομένως να ανανεωθεί τροποποιούμενη για μια νέα περίοδο 12 μηνών. Η συνολική διάρκειά της ή των συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβεί τους 24 μήνες για κάθε επιχείρηση.»

5. Θεωρώντας ότι το σύστημα αυτό αποτελεί καθεστώς ενισχύσεων ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης, η Επιτροπή, αφού έταξε προηγουμένως προθεσμία στη γαλλική κυβέρνηση για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, έλαβε, στις 12 Ιανουαρίου 1982, απόφαση βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2, εδάφιο πρώτο, της συνθήκης «που αφορά το καθεστώς ενισχύσεως υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στη Γαλλία».

6. Η απόφαση αυτή έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η Γαλλική Δημοκρατία καταργεί, εντός μηνός από την ημέρα της κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, το καθεστώς ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων, το οποίο θεσπίστηκε υπό μορφή ανάληψης από το κράτος μέρους των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που οφείλουν οι εργοδότες του τομέα, με την απόφαση (ordonnance) αριθ. 204 της 1ης Μαρτίου 1982 και της οποίας οι λεπτομέρειες εφαρμογής προβλέπονται στο διάταγμα αριθ. 82-340 της 16ης Απριλίου 1982.

Επιπλέον, η Γαλλική Δημοκρατία δεν χορηγεί πλέον καμιά ενίσχυση δυνάμει του

εν λόγω καθεστώτος, από την ημέρα της κοινοποίησης της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Η Γαλλική Δημοκρατία ανακοινώνει στην Επιτροπή τις διατάξεις που έχει θεσπίσει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση, το αργότερο μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που ορίζει το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο.

...»

Στην τελευταία αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι:

«... Το γαλλικό καθεστώς ενισχύσεων υπέρ του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων που θεσπίστηκε ... είναι ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ και πρέπει επομένως να καταργηθεί, η γαλλική [δε] κυβέρνηση δεν πρέπει να συνάψει καμία σύμβαση, όπως προβλέπεται από τις προαναφερθείσες διατάξεις, και πρέπει να παύσει να εφαρμόζει από τώρα και στο εξής τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί με τις επιχειρήσεις κατά παράβαση του άρθρου 93, παράγραφος 3, της συνθήκης ΕΟΚ».

7. Η απόφαση κοινοποιήθηκε στη Γαλλική Δημοκρατία στις 21 Ιανουαρίου 1983.

8. Στις 23 Φεβρουαρίου 1983, η γαλλική κυβέρνηση δημοσίευσε μια ανακοίνωση σχετικά με το εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων. Στην ανακοίνωση αυτή, η οποία διαβιβάστηκε στην Επιτροπή την ίδια ημέρα της δημοσιεύσεώς της, η κυβέρνηση δηλώνει μεταξύ άλλων:

«Η διαδικασία των συμβάσεων «θέσεις απασχολήσεως-επένδυση» θα χρησιμοποιηθεί και πάλι κατά φθίνοντα τρόπο για δεύτερο και τελευταίο έτος. Θα προσαρμοστεί με τρόπο που να επιτρέπει καλύτερη αναλογία μεταξύ της ενισχύσεως που χορηγείται και της επενδυτικής προσπάθειας των επιχειρήσεων. Επίσης, θα εξεταστούν τα μέσα που μπορούν να ενθαρρύνουν τη μείωση του χρόνου εργασίας προς όφελος της απασχόλησης.

...

Η γαλλική κυβέρνηση αναφέρει ότι είναι διατεθειμένη να προβεί από κοινού με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε πλήρη εξέταση των δυσκολιών του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας στην Ευρώπη και των μέσων με τα οποία οι δυσκολίες αυτές μπορούν να αντιμετωπιστούν».

9. Θεωρώντας ότι η γαλλική κυβέρνηση αρνήθηκε να συμμορφωθεί με την απόφασή της, η Επιτροπή με δικόγραφο που κατέθεσε στις 30 Μαρτίου 1983, άσκησε την παρούσα προσφυγή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 93, παράγραφος 2, εδάφιο 2, της συνθήκης. Η γαλλική κυβέρνηση κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως στις 11 Μαΐου 1983.

10. Με έγγραφο της 16ης Ιουνίου 1983, η Επιτροπή πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι παραιτείτο από την κατάθεση υπομνήματος απαντήσεως. Η Επιτροπή αιτιολόγησε την παραίτησή της με τα ακόλουθα περιστατικά. Στις 5 Μαΐου 1983, η γαλλική κυβέρνηση της κοινοποίησε σχέδιο décret που ορίζει τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η ανανέωση των συμβάσεων που έχουν συναφθεί μεταξύ του κράτους και των εργοδοτών του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στο πλαίσιο του συστήματος ενισχύσεων που θέσπισε η ordonnnance 204 της 1ης Μαρτίου 1982. Δεδομένου ότι η Επιτροπή έκρινε ότι το σχέδιο «δεν καθιστούσε το εν λόγω σύστημα ενισχύσεων συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά, κατά την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΟΚ», αποφάσισε στις 7 Ιουνίου 1983 να κινήσει, σχετικά με το σχέδιο αυτό, τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 93, παράγραφος 2. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στη Γαλλική Δημοκρατία με έγγραφο της 15ης Ιουνίου 1983. Ωστόσο, η γαλλική κυβέρνηση προχώρησε στην εκτέλεση των σχεδιαζομένων μέτρων και δημοσίευσε στο Journal officiel de la République française (Επίσημη Εφημερίδα της Γαλλικής Δημοκρατίας) της 8ης Ιουνίου 1983 το décret 83-458, της 7ης Ιουνίου 1983, περί ανανεώσεως των συμβάσεων που προ-

βλέπει η ordonnance 82-204 της 1ης Μαρτίου 1982.

11. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ωστόσο, το Δικαστήριο κάλεσε τη γαλλική κυβέρνηση να προσδιορίσει, κατά την προφορική διαδικασία, το μέτρο κατά το οποίο καταβλήθηκαν οι επιδοτήσεις που προβλέπει το εν λόγω σύστημα ενισχύσεων μετά την 21η Ιανουαρίου 1983, καθώς και εάν και, ενδεχομένως, σε ποια έκταση οι γαλλικές αρχές προχώρησαν σε ανανέωση συμβάσεων που είχαν συναφθεί.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη υποχρέωση που υπέχει από τη συνθήκη, επειδή δεν συμμορφώθηκε μέσα στην προθεσμία που είχε ταχθεί με την απόφαση της Επιτροπής της 12ης Ιανοαυρίου 1983, που αφορά το καθεστώς ενισχύσεως υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στη Γαλλία·

— να καταδικάσει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Η *κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει ως αβάσιμη την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας

1. Στην προσφυγή της η *Επιτροπή* υπογραμμίζει ότι η απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1983 επιβάλλει στη Γαλλική Δημοκρατία, αφενός μεν να καταργήσει μέσα σε ένα μήνα, δηλαδή το αργότερο μέχρι την 21η Φεβρουαρίου 1983, το σύστημα των ενισχύσεων που είχε θεσπίσει και, αφετέρου, να μη χορηγήσει πλέον, από την 21η Ιανουαρίου 1983, καμία ενίσχυση βάσει του εν λόγω συστήματος, το οποίο, εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της μη τηρήσεως από τη γαλλική κυβέρνηση του άρθρου 93, παράγραφος 3, της συνθήκης, είναι παράνομο. Η Επιτροπή προσθέτει ότι δυνάμει του άρθρου 189 της συνθήκης, οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές ως προς όλα τα μέρη τους για τους αποδέκτες που ορίζουν.

Η προαναφερθείσα, όμως, ανακοίνωση της 23ης Φεβρουαρίου 1983, η οποία ανήγγειλε την παράταση του εν λόγω συστήματος ενισχύσεων για ένα ακόμα έτος, δεν μπορεί να ερμηνευτεί παρά ως έκφραση της αρνήσεως της κυβερνήσεως να συμμορφωθεί με την απόφαση της Επιτροπής.

Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι χωρίς αμφιβολία η γαλλική κυβέρνηση δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις που της επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της συνθήκης.

2. Στο υπόμνημα αντικρούσεώς της, η *γαλλική κυβέρνηση* ισχυρίζεται ότι συμμορφώθηκε πλήρως με την απόφαση της Επιτροπής κατά ορθή ερμηνεία της από απόψεως κοινοτικού δικαίου.

2.1. Έτσι, αν γίνει δεκτή η ερμηνεία της Επιτροπής — ή μάλλον η πρόθεσή της —, η γαλλική κυβέρνηση οφείλει, μεταξύ άλλων, να καταγγείλει μονομερώς τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος της αποφάσεως. Η απαίτηση αυτή, όμως, αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο, δεδομένου ότι αγνοεί την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Η γαλλική κυβέρνηση ερμηνεύει μάλλον την απόφαση αναφερόμενη στην απόφαση

του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1973 (Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 70/72, Recueil σ. 813). Στην απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μπορούσε να συνεχίσει έγκυρα να πριμοδοτεί τις επενδύσεις, ακόμα και μετά την απόφαση της Επιτροπής, «για να ληφθούν υπόψη τα δικαιολογημένα συμφέροντα των επενδυτών». Η κυβέρνηση συνάγει το συμπέρασμα ότι σαφώς η ημερομηνία που πρέπει να ληφθεί υπόψη για την κατάργηση ή τη διακοπή μιας ενισχύσεως, σε σχέση με την ημερομηνία που τίθεται σε ισχύ απόφαση της Επιτροπής, δεν είναι ο χρόνος κατά τον οποίο η ενίσχυση αυτή λαμβάνεται λογιστικά (είσπραξη ή απαλλαγή) από το δικαιούχο, αλλά είτε η ημερομηνία της διοικητικής πράξεως, βάσει της οποίας χορηγείται η ενίσχυση είτε, στην περίπτωση που υπάρχει συμβατική υποχρέωση, ο χρόνος, κατά τον οποίο ο μελλοντικός δικαιούχος της ενισχύσεως άρχισε να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του ακριβώς με την προσδοκία και το σκοπό να λάβει την ενίσχυση, την οποία δικαιούται να ζητήσει σύμφωνα με τη νομοθεσία ή την εθνική κανονιστική ρύθμιση που τον αφορά.

Επομένως, σύμφωνα με τη γαλλική κυβέρνηση, η εν λόγω απόφαση της απαγορεύει βεβαίως πλήρως να συνάψει άλλες συμβάσεις μεταγενέστερες από την ημερομηνία κατά την οποία αρχίζει η ισχύς της, αλλά, σε καμιά περίπτωση, δεν της επιβάλλει, όπως θα ήθελε η Επιτροπή, να καταγγείλει τις συμβάσεις που έχει ήδη συνάψει.

Κατά συνέπεια, η απόφαση της Επιτροπής δεν αφορά τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί δυνάμει του άρθρου 5, πρώτο εδάφιο, της προαναφερθείσας ordonnance 82-204, της 1ης Μαρτίου 1982, εφόσον, λόγω της ίδιας της εσωτερικής νομοθεσίας της η κυβέρνηση μπορούσε να προβεί στη σύναψή τους μόνο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1982, μέχρι δηλαδή μια ημερομηνία προγενέστερη κατά τρεις εβδομάδες από την ημερομηνία που κοινοποιήθηκε η απόφαση. Πράγματι, έναντι αυτής της κατηγορίας των συμβάσεων, η απόφαση της Επιτροπής είναι χωρίς αντικείμενο.

2.2. Σε ό,τι αφορά την ανανέωση των συμβάσεων που έχουν ήδη συναφθεί, η γαλλική κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι το άρθρο 5, τρίτο εδάφιο, της ordonnance 82-204 σημαίνει σαφώς ότι οι συμβάσεις δεν ανανεώνονται αυτόματα ή με τους ίδιους ακριβώς όρους, αλλά ότι τροποποιούνται και ότι, για τους λόγους αυτούς, η ενδεχόμενη ανανέωση δεν μπορεί να γίνει κατά τη λήξη της συμβάσεως. Η ερμηνεία που η γαλλική κυβέρνηση δίνει στην απόφαση της Επιτροπής είναι ότι της απαγορεύει να ανανεώσει τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί κατά το 1982, εφόσον οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν σύμφωνα με τις ίδιες τις διατάξεις της ordonnance 82-204 δεν συμβάλλουν στο να καταστήσουν το εν λόγω σύστημα ενισχύσεων συμβιβάσιμο με το άρθρο 92 της συνθήκης. Υπ' αυτή την έννοια πρέπει να νοηθεί η ανακοίνωση της 23ης Φεβρουαρίου 1983, με την οποία αναγγέλθηκε ότι η διαδικασία των συμβάσεων παρατείνεται, μετά από προσαρμογή, για ένα ακόμη και τελευταίο έτος και η οποία πρότεινε στην Επιτροπή διαβουλεύσεις σχετικά με το θέμα αυτό. Επομένως, εσφαλμένα η Επιτροπή θεωρεί την ανακοίνωση αυτή ως έκφραση αρνήσεως εφαρμογής της αποφάσεως.

2.3. Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον η απόφαση της 12ης Ιανουαρίου 1983 δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1982 και εφόσον καμία σύμβαση ούτε συνάφθηκε ούτε ανανεώθηκε μετά από την έναρξη της ισχύος της αποφάσεως, η γαλλική κυβέρνηση επαναλαμβάνει ότι έχει πλήρως συμμορφωθεί προς αυτήν.

IV — Προφορική διαδικασία

Στη συνεδρίαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1983, η γαλλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. Boivineau και η Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M.-J. Jonczy ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους.

Η γαλλική κυβέρνηση διευκρίνισε επίσης ότι καταβλήθηκαν μετά την 21η Ιανουαρίου 1983 επιδοτήσεις δυνάμει του εν λόγω συστήματος επιδοτήσεων και ότι οι γαλλικές αρχές προέβησαν στην ανανέωση συμβάσεων που είχαν συναφθεί. Η κυβέρνηση πρόσθεσε ότι από την έναρξη ισχύος του εν λόγω συστήματος μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1982 είχαν συναφθεί 3 015 συμβάσεις και ότι υπολογίζει σε 2 400 περίπου τις συμβάσεις που ανανεώθηκαν για το 1983.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 26ης Οκτωβρίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 30 Μαρτίου 1983 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη συνθήκη, επειδή δεν συμμορφώθηκε, μέσα στην προθεσμία που είχε ταχθεί, προς την απόφαση 83/245 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 1983, που αφορά το καθεστώς ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στη Γαλλία (ΕΕ L 137, σ. 24).

2 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, στις 19 Φεβρουαρίου 1982, η γαλλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφος 3, της συνθήκης σχέδιο ordonnance περί θεσπίσεως συστήματος ενισχύσεων στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και ενδύσεως υπό τη μορφή αναλήψεως από το κράτος μέρους των εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως που βαρύνουν τους εργοδότες του κλάδου. Το εν λόγω σύστημα ενισχύσεων θεσπίστηκε με την ordonnance 82-204 της 1ης Μαρτίου 1982, η οποία δημοσιεύτηκε στο Journal officiel de la République française (Επίσημη Εφημερίδα της Γαλλικής Δημοκρατίας) αριθ. 51 της 2ας Μαρτίου 1982. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στις 16 Απριλίου 1982 και τέθηκαν σε ισχύ με το décret 82-340 της ίδιας ημερομηνίας, το οποίο δημοσιεύτηκε στο Journal Officiel de la République française αριθ. 90 της 17ης Απριλίου 1982.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 5 της προαναφερθείσας ordonnance 82-204 η ανάληψη από το κράτος μέρους των κοινωνικών εισφορών προϋποθέτει τη σύναψη μεταξύ του κράτους και του εργοδότη σύμβασης διάρκειας 12 μηνών, η οποία καθορίζει το μέρος των εισφορών που αναλαμβάνει το κράτος και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο εργοδότης ως προς τη διατήρηση και τη δημιουργία θέσεων απασχολήσεως και την πραγματοποίηση επενδύσεων. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, καμία σύμβαση δεν μπορεί να συναφθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 1982, οι συμβάσεις, όμως, που έχουν συναφθεί πριν από την ημερομηνία αυτή μπορούν να ανανεωθούν για μια νέα περίοδο 12 μηνών.

4 Η Επιτροπή, αφού έταξε προηγουμένως προθεσμία στη γαλλική κυβέρνηση για να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της συνθήκης, θέσπισε την προαναφερθείσα απόφαση, η οποία αποτέλεσε την αφορμή για την παρούσα προσφυγή.

5 Συμφωνα με το άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως:

«Η Γαλλική Δημοκρατία καταργεί, εντός μηνός από την ημέρα της κοινοποίησης της παρούσας απόφασης, το καθεστώς ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων, το οποίο θεσπίστηκε υπό τη μορφή ανάληψης από το κράτος μέρους των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης που οφείλουν οι εργοδότες του τομέα, με την απόφαση (ordonnance) αριθ. 204 της 1ης Μαρτίου 1982 και της οποίας οι λεπτομέρειες εφαρμογής προβλέπονται στο διάταγμα αριθ. 82-840 της 16ης Απριλίου 1982.

Επιπλέον, η Γαλλική Δημοκρατία δεν χορηγεί πλέον καμιά ενίσχυση δυνάμει του εν λόγω καθεστώτος, από την ημέρα της κοινοποίησης της παρούσας απόφασης».

6 Η απόφαση κοινοποιήθηκε στη Γαλλική Δημοκρατία την 21η Ιανουαρίου 1983, η δε γαλλική κυβέρνηση δεν άσκησε την προσφυγή ακυρώσεως μέσα στην προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 173, τρίτη παράγραφος, της συνθήκης.

7 Στις 23 Φεβρουαρίου 1983, η γαλλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή ανακοίνωση, σύμφωνα με την οποία η διαδικασία των συμβάσεων «θέσεις απασχολήσεως-επένδυση» θα χρησιμοποιούνταν και πάλι, κατά φθίνοντα τρόπο, για ένα ακόμα και τελευταίο έτος. Θεωρώντας ότι με την κοινοποίηση

της ανακοινώσεως αυτής η γαλλική κυβέρνηση αρνήθηκε να συμμορφωθεί με την απόφασή της, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

8 Η γαλλική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι συμμορφώθηκε πλήρως με την απόφαση της Επιτροπής. Αναφέρει ότι η απόφαση αυτή ελήφθη μετά τη λήξη της περιόδου που προβλεπόταν για τη σύναψη των συμβάσεων. Κατά συνέπεια, μετά την κοινοποίηση της αποφάσεως δεν συνήφθη καμία σύμβαση. Αντίθετα, η κυβέρνηση αποδέχεται ότι οι γαλλικές αρχές συνέχισαν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις, τις οποίες είχαν αναλάβει με τις συναφθείσες συμβάσεις. Θεωρεί, ωστόσο, ότι μπορούσε βάσιμα να ερμηνεύσει την απόφαση της Επιτροπής κατά τρόπο που να της επιτρέπει να σεβαστεί την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αρχή που οι γαλλικές αρχές θα είχαν παραβιάσει, αν είχαν καταγγείλει μονομερώς τις συμβάσεις που είχαν ήδη συναφθεί. Το ίδιο το Δικαστήριο, με την απόφασή του της 12ης Ιουλίου 1973 (Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 70/72, Recueil σ. 813), είχε αναγνωρίσει την ύπαρξη της εν λόγω αρχής σε παρόμοια κατάσταση.

9 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι αντίθετα με την περίπτωση της αποφάσεως που αποτέλεσε την αφορμή της υποθέσεως 70/72, η απόφαση της Επιτροπής της 12ης Ιανουαρίου 1983 καθορίζει κατά τρόπο σαφή και αναμφισβήτητο τις υποχρεώσεις που επιβάλλει στη Γαλλική Δημοκρατία. Της επιβάλλει να μη χορηγήσει πλέον καμία βοήθεια, από την ημερομηνία της κοινοποιήσεως, δυνάμει του εν λόγω συστήματος και να καταργήσει το σύστημα αυτό μέσα σε ένα μήνα. Είναι, όμως, βέβαιο ότι η Γαλλική Δημοκρατία συνέχισε να καταβάλλει την ενίσχυση που προβλέπει το σύστημα προς τους εργοδότες που είχαν συνάψει σύμβαση και ότι η γαλλική κυβέρνηση δεν έλαβε κανένα μέτρο για την κατάργηση του συστήματος των ενισχύσεων μέσα στην προθεσμία που ορίζει η απόφαση.

10 Εξάλλου, το επιχείρημα που αρύεται η γαλλική κυβέρνηση από την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δεν αφορά την ερμηνεία της αποφάσεως, αλλά αποτελεί ισχυρισμό, ο οποίος αναφέρεται στο κύρος της και ο οποίος μπορεί να προβληθεί μόνο προς στήριξη προσφυγής ακυρώσεως. Πράγματι, όπως έχει ήδη υπογραμμίσει το Δικαστήριο στην απόφασή του της 12ης Οκτωβρίου 1978 (Επιτροπή κατά Βελγίου, 156/77, Recueil σ. 1881), θα ήταν

ασυμβίβαστο με τις αρχές που διέπουν τα μέσα παροχής έννομης προστασίας που προβλέπει η συνθήκη και θα έθιγε τη σταθερότητα αυτού του συστήματος, καθώς και την αρχή της ασφάλειας δικαίου από την οποία διαπνέεται, αν δινόταν η δυνατότητα σε ένα κράτος μέλος, αποδέκτη απόφασης που έχει ληφθεί δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της συνθήκης να αμφισβητήσει το κύρος της εν λόγω απόφασης επ' ευκαιρία της προσφυγής που προβλέπει το δεύτερο εδάφιο της ίδιας διάταξης, παρά την εκπνοή της προθεσμίας του άρθρου 173, τρίτη παράγραφος, της συνθήκης.

11 Υπό τις περιστάσεις αυτές πρέπει να αναγνωριστεί η ύπαρξη παραβάσεως, όπως τη διατυπώνει η επιτροπή στα αιτήματά της.

Επί των δικαστικών εξόδων

12 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η καθής ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

1) Η Γαλλική Δημοκρατία παρέβη υποχρέωση που υπέχει δυνάμει της συνθήκης, επειδή δεν συμμορφώθηκε μέσα στην προθεσμία που είχε ταχθεί προς την απόφαση 83/245 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 1983, που αφορά το καθεστώς ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στη Γαλλία.

2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

	Mertens de Wilmars	Koopmans	Bahlmann
Galmot	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe
Bosco	Due	Everling	Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο τη 15η Νοεμβρίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ G. FEDERICO MANCINI ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Η παρούσα διαφορά αφορά προσφυγή της Επιτροπής κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας, που ασκήθηκε δάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2, εδάφιο 2, της συνθήκης ΕΟΚ. Η Επιτροπή προσάπτει στη Γαλλική Δημοκρατία ότι δεν συμμορφώθηκε με απόφασή της, της 12ης Ιανουαρίου 1983, σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων υπέρ του τομέα κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων.

Συνοψίζω τα πραγματικά περιστατικά. Στις 19 Φεβρουαρίου 1982, η γαλλική κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή σχέδιο κανονιστικής απόφασης περί θεσπίσεως του καθεστώτος που προανέφερα, το οποίο έθεσε σε ισχύ την 1η Μαρτίου (ordonnance 204, Journal officiel de la République française, αριθ. 51, της 2. 3. 1982) χωρίς να αναμείνει τις παρατηρήσεις που η Επιτροπή διατυπώνει δυνάμει του άρθρου 93, παράγραφος 3, της συνθήκης ΕΟΚ. Η κανονιστική απόφαση προβλέπει ότι το κράτος αναλαμβάνει προσωρινά ένα μέρος των δαπανών που απορρέουν από την κοινωνική ασφάλιση. Ωστόσο, για να επιτύχει ο ενδιαφερόμενος επιχειρηματίας την ελάφρυνση αυτή πρέπει να συνάψει με το κράτος, πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1982, συμφωνία διαρκείας 12 μηνών, στην οποία καθορίζονται με ακρίβεια οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ως προς τη διατήρηση

1 — Μετάφραση από τα ιταλικά.